

Кувватова Гулбону

талаба

Мирзо Улугбек номидаги Ўзбекистан Миллий университети

Ботирова Лобар

ўритувчи

Хоразм вилояти Янгибозор тумани 14-сон умумий ўрта таълим мактаби

ГЛОБАЛЛАШУВ ДАВРИДА РАХБАР МАЪНАВИЙ САВИЯСИНИ ЮКСАЛТИРИШ ЗАРУРАТИ

Ҳозирги кунда мамлакатимизда демократик ҳуқуқий давлат ва фуқаролик жамияти барпо этишга доир амалга оширилаётган ислохотларнинг натижалари фуқароларнинг бу жараёнларда фаол иштирок этишлари баробарида давлат бошқаруви тизимидаги рахбар кадрларнинг ҳам бошқарувчилик салоҳияти билан узвий боғлиқ эканлиги давлат сиёсатининг устувор йўналишларини белгилаб берди. Шунингдек, мамлакатдаги сиёсий элитанинг жамият ва давлат тузилмаларидаги фаолиятининг қандай характер касб этиши ҳам кўп жиҳатдан кадрлар сиёсатини ишлаб чиқиши, шунингдек, унинг нечоғлиқ халқчиллик тамойилларига таянганлиги билан боғлиқ ҳолда ривожланади. Бунинг сабаби қабул қилинадиган қарорлар ва Олий Мажлис томонидан қабул қилинган қонунлар миллионлаб инсонлар тақдирига бевосита таъсир этиб, халқнинг бунёдкорлик сифатларининг юксалишига шарт-шароитлар яратиши ёки турли беқарорликларни келтириб чиқариши мумкин.

Мамлакатимизда мустақиллик йилларида ижтимоий ҳаётимизнинг барча соҳаларида туб ислохотлар амалга оширилди. Айниқса, аҳоли турмуш-даражасини яхшилаш, уларни ижтимоий қўллаб-қувватлар, ёшларни таълим-тарбияси янада яхшилаш, билимли, ижтимоий фаол мутахассис кадрларни тарбиялаш, рахбар кадрлар фаолияти самардорлигини ошириш масаласи давлат сиёсати даражасига кўтарилди. Айниқса, давлатимиз биринчи раҳбари Ислом Каримов бошқарув кадрларининг рахбарлик сифатларини шакллантиришга алоҳида аҳамият берган. Чунки, туб бурилиш даврида тоталитар жамиятдан фуқаролик жамиятига ўтиш мураккаб жараён бўлиб, унда рахбар кадрларнинг етакчилик сифатисиз олға силжиб бўлмас эди? Қолаверса, халқни, меҳнат жамоаларини уюштириш учун кадрларда рахбарлик сифатлари мужассамлашган бўлиши талаб этилади. Ўзбекистан Республикаси Президентининг ШМ Мирзиёев таъкидлаганидек, “Танқидий таҳлил, қатъий тартиб-интизом ва шахсий жавобгарлик ҳар бир рахбарни - бу Бош вазир ёки унинг ўринбосарлари бўладими, ҳукумат аъзоси ёки ҳудудлар ҳокими бўладими, улар фаолиятининг кундалик қонидаси бўлиб қолиши керак” [1].

Рахбарнинг ўз мансабида узоқ ишлаши ёхуд қисқа муддатда олиб ташланиши ҳам унинг фаолиятининг нечоғлиқ самардорлиги билан ўлчаниши анъанага айлана бошлади. Албатта, бу каби мезонлар нафақат миллий кадрларимизга, балки умуминсоний кадрлар талабларига ҳам мос келиб, эл-юртимизнинг ишончига муносиб бўлиш, одамларнинг ҳаётини амалий ишлар билан яхшилашдан иборат. Биз рахбарлар бир нарсани қўлоғимизга кўрғошиндай қуйиб олишимиз керак. Агарки, бизга катта умид ва ишонч билан қарайдиган одамларнинг дастурхонида, оилавий аҳволида, рўзғор тебратишида, умуман, кундалик ҳаётда а ижобий ўзгаришлар кўзга ташланмаса, бу аҳолининг ҳақли эътирози ва норозилигига олиб келиши табиий ҳол. Шунинг учун ҳам биз қаерда, қайси лавозимда ишламайлик, рахбарлик ишимизнинг самараси ва маҳсули охир-оқибатда ана шундай мезон билан ўлчанади, десак, айтиш ҳақиқатни айтган бўламиз.

Давлат бошқарувидаги ислохотлар натижасида, шунингдек, мамлакатда иқтисодий ислохотларни янада чуқурлаштириш, иқтисодиётни эркинлаштиришга доир қабул қилинган ҳукумат қарорлари ижросини изчил амалга ошириш натижасида кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни

янада ривожлантиришга доир шарт-шароитлар ҳам яратила бошланди. Бу соҳадаги муҳим ўзгаришлар шундан иборат бўлдики, тадбиркорлар ва фермерлар фаолиятига ҳокимият органлари раҳбарларининг аралашшини чеклаш учун имкониятлар туғилди. Хусусий сектор бошқаруви ўзини ўзи бошқариш тамойили асосида кечишига муҳим аҳамият берила бошланди.

Мамлакатда ҳукумат, вазирликлар, давлат идоралари, ҳокимликлар томонидан раҳбар кадрларни танлаш, тайёрлаш, жой-жойига қўйишга доир эҳтиёжларни ўрганиш, давлат ва жамият бошқаруви учун муносиб кадрларни саралаш (танлов ўтказиш), амалиётда фаолият юритаётган мансаблар учун кадрлар захирасини шакллантириш, номзодларни бошқарув мансабларига тавсия этиш, захирадаги кадрлар бўйича зарур ахборотлар жамланган компьютер базасини яратиш, махсус компьютер дастурларини жорий этиш, барча ташкилот, корхона, муассасалар ва жамоат ташкилотларида фаол ишлаётган, фидойи, мустақил фикрлай оладиган иқтидорли ёшлардан иборат кадрларнинг захирасини яратишга доир изчиллик асосида фаолият олиб бориш тизими яратилиб, улар давлатнинг, жамиятимизнинг мустақиллик давридаги кадрлар сиёсатининг мазмун-маъносини ташкил этади.

Ҳозирги вақтда давлат ҳокимияти органларининг раҳбар кадрларидан стратегик фикрлаш, долзарб мақсадларни илгари суриш ва уларга эришиш чораларини топиш, мустақил қарорлар қабул қилиш, фаолиятни режалаштириш ва ташкиллаштириш, самарали мулоқотга киришиш ва музокараларни оқилона олиб бориш талаб этилади. Таъкидлаш жоизки, бошқарув вазибалари ХХІ асрдаги каби мураккаб бўлган эмас. Бу эса маҳаллий давлат бошқаруви органларининг кадрлар салоҳиятини ошириш масаласининг нақадар долзарблигини кўрсатади.

Мустақил тараққиёт йўлида тўпланган тажриба, дунё жамоатчилиги ўзбек модели дея эътироф этган ўзимизга хос ва ўзимизга мос тараққиёт йўли келажаги буюк давлат барпо этиш борасида амалга оширилаётган барча тарихий ўзгаришлар ва янгиланишлар раҳбарларнинг шахсий эътиқоди ва маънавий қиёфасини тубдан ўзгартиришга катта ёрдам берди.

Хулоса ўрнида шуни айтиш мумкинки, ижтимоий-сиёсий, ҳуқуқий ва психологик билимларни атрофлича ўзлаштирган раҳбар юқори даражадаги маданият, ҳуқуқ, ахлоқ категорияларини доимий характерга айлантирган бўлади. Бу эса раҳбар ўзида индивидуал ва интеллектуал савияни ҳар томонлама шакллантириб боришни тақозо қилади. Узининг олдига қўйган мақсадларини аниқ тасаввур қила оладиган, ўз келажаги ҳақида қайғурадиган ҳар бир раҳбар ҳеч қачон дангасалик, бепарволик, масъулиятсизлик каби салбий иллатлар пайдо бўлишига йўл қўймаслиги керак. Маънавий қиёфаси, юксак иродаси ва замонавий билими бўлмаса, ҳар қандай раҳбар ўз йўлидан адашиши мумкин. Зеро, ҳар бир раҳбар ўзи фаолият юритаётган ташкилот ва корхона келажаги учун балки, шу жойда фаолият олиб бораётган ходимлар келажаги учун ҳам масъулдир.

АДАБИЁТЛАР:

1. Мирзиёев Ш.М. Танқидий таҳлил, қатъий тартиб-интизом ва шахсий жавобгарлик - ҳар бир раҳбар фаолиятининг кундалик қондаси бўлиши керак. -Т.: Ўзбекистан. 2017, 6-бет.
2. Намазова, Юлдуз Музаффаровна. "ГЛОБАЛ ФУҚАРОЛИК РУҲИДАГИ ТАЪЛИМ." ИННОВАЦИОННЫЕ ПОДХОДЫ В СОВРЕМЕННОЙ НАУКЕ. 2019.
3. Нишанова, Озода Джалолитдиновна. "О 'ЗБЕК ETNOMADANIYATI GENEZISINING ILMIIY TAHLILI." ФИЛОСОФИЯ И ЖИЗНЬ МЕЖДУНАРОДНЫЙ ЖУРНАЛ 3 (14) (2021).